

**ИЗВЈЕШТАЈ О ОСТВАРЕЊУ ГОДИШЊЕГ ПЛАНА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ
СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА ГРАДА БИЈЕЉИНА ЗА 2016. ГОДИНУ**

Бијељина, март 2017.године

САДРЖАЈ

ИЗВРШНИ САЖЕТАК.....	2
1. УВОД.....	3
2. СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ И ПРИОРИТЕТИ.....	4
2.1. Визија.....	4
2.2. Стратешки циљеви.....	4
2.3. Секторски циљеви.....	4
2.4. Кључни приоритети и фокуси за 2016.годину.....	5
2.5. Збирни преглед приоритетних пројеката и оквира за њихово финансирање обухваћених Планом имплементације 2015-2017.године.....	6
3. ПРЕГЛЕД ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ СТРАТЕГИЈЕ ИНТЕГРИСАНОГ РАЗВОЈА У 2015.ГОДИНИ.....	8
3.1.Сажет осврт на претходни период имплементације.....	8
3.2.Остварени резултати у односу на планиране.....	10
3.3.Кључни резултати и остварен напредак.....	11
3.4.Вертикална и хоризонтална усклађеност и ниво интегрисаности.....	16
4. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ КАПАЦИТЕТИ ГРАДСКЕ УПРАВЕ И САРАДЊА СА БИТНИМ АКТЕРИМА.....	17
5. КЉУЧНИ МАКРОЕКОНОМСКИ ПОКАЗАТЕЉИ.....	17
6. ЗАКЉУЧЦИ, ПОУКЕ И ПРЕПОРУКЕ.....	19

ИЗВРШНИ САЖЕТАК

Извјештај о имплементацији Стратегије интегрисаног развоја Града Бијељина (2014-2023.година) има за циљ да покрене све битне актере на размишљање и допринос бољем доношењу одлука о реализацији стратешких приоритета економског, друштвеног развоја и заштите животне средине, у оквиру дефинисана 4 стратешка циља као и 16 секторских циљева.

Планом имплементације за 2016. годину предвиђено је спровођење 35 пројеката укупне вриједности 32.157.358,14 КМ. У 2016. години започета је имплементација 27 пројеката, од којих су већина пројекти и мјере који се настављају из претходног периода. Укупна вриједност имплементираних пројеката је 3.453.126,00 КМ, што је око 11% у односу на пројектовани финансијски оквир. Од овог износа 16% реализовано је кроз буџет Града, а 84% из екстерних извора.

Једна од најзначајнијих активности у 2016. години је покретање Индустијске зоне 2. Одсјек за локални економски развој и европске интеграције је аплицирао је у 2016. години и одобрен је Пројекат „*Унапређење услова пословања у регији Бијељина*“. Кроз овај пројекат обезбијеђена је јавна расвјета у Индустијској зони, одржане су обуке за предузетнике у циљу дизања капацитета домаће привреде као и јачања конкурентности предузетника и регије кроз међуопштинску сарадњу Бијељина, Лопаре и Угљевик. Такође у склопу горе поменуте зоне, Град Бијељина је обезбиједио средства за наставак изградње саобраћајнице, која се наставља у наредном периоду.

У погледу кључних приоритета и фокуса за 2016.годину, најзначајнији пројекти који су реализовани су: изградња *Центра за социјални рад у склопу кога се налази и Дневни центар за дјецу са сметњама у развоју*. Овај пројекат значајно доприноси остварењу Секторског циља 4. Такође значајно је навести да је Град Бијељина у 2016.години, у складу са СЕЦ5, који је усмјерен ка унапређењу постојећих облика комуникације локалне управе са грађанима, имплементирао пројекат *Увођење ГИС система*. Примјена ГИС-а у локалној самоуправи значајно ће допринијети побољшању квалитета јавних услуга грађанима, привредницима, потенцијалним инвеститорима, али и осигурати ефикасније пословање и мање трошкове администрације. Корисници ГИС-а су сви појединци, предузећа и органи управе који се на било који начин баве простором, односно управљањем и експлоатацијом просторних објеката: водовод, канализација, електродистрибуција, гас, топловод, телеком, путна и жељезничка мрежа, урбанизам, грађевинско земљиште, екологија, зеленило, геологија, рударство, пољопривреда, шумарство, итд.

Мада је за 2016.годину планирано и низ пројеката из пољопривреде као што су: *Организовање пољопривредног кластера, Организовање и оснивање нових и ревитализација постојећих пољопривредних задруга, Подришка развоју органске производње, Сертификација пољопривредних произвођача на подручју Семберије*, услед незаинтересованости пољопривредних произвођача ови пројекти нису реализовани. У наредном периоду планира се и *Израда плана стратешког развоја пољопривреде*, као и редефинисање планова и приоритета у реализацији пољопривредних пројеката.

Када је ријеч о закључцима и корективним акцијама у погледу претходне године, највеће препреке су се односиле на ограничена финансијска средства како из властитих тако и екстерних извора, што упућује да у наредном периоду још више пажње треба

бити посвећено стварању бољег пословног окружења и амбијента за привлачење нових инвестиција. Значајно је истаћи да је Град Бијељина, као једна од четири локалне заједнице у БиХ, успио испунити услове и добити сертификат као локална заједница са повољним пословним окружењем (BFC SEE - Business Friendly Certificate South East Europe). Овај сертификат представља потврду да Градска управа Града Бијељина нуди инвеститорима услуге високог квалитета олакшавајући њихово пословање и да непрестано ради на побољшању пословног амбијента у локалној заједници, што представља предуслов за горе поменуте активности.

1. УВОД

Циљ овог извјештаја је да на једноставан и јасан начин представи резултате имплементације Стратегије интегрисаног развоја Града Бијељина током 2016. године. Документ такође садржи поуке и препоруке за будући рад и предлаже мјере за побољшање процеса и резултата имплементације Стратегије. Његова сврха је да покрене све битне актере на размишљање и допринесе остварењу стратешких и секторских циљева и буде од помоћи у доношењу одлука о приоритетима у наредним годинама.

Стратегија интегрисаног развоја Града Бијељина за период 2014 - 2023. година (у даљем тексту: Стратегија) усвојена је на 17. сједници Скупштине Града Бијељина, одржаној дана 27.12.2013. године, као кључни стратешко-плански документ Града, који треба да подстиче будући раст и развој заједнице. Она представља оквир за дефинисање заједничких циљева, подстицање локалних снага, али и одговор на изазове будућег развоја града и свеукупног живота у њему. Као таква, Стратегија интегрисаног развоја је у складу са стратегијама и политикама на вишим нивоима власти, и то прије свега са Развојном стратегијом БИХ 2010-2014, Стратегијом социјалне укључености из 2010, али и са другим секторским стратегијама на државном и ентитетском нивоу.

Стратегију интегрисаног развоја је израдио Развојни тим Града Бијељина у оквиру Пројекта интегрисаног локалног развоја (ILPD), који представља заједничку иницијативу Развојног програма Уједињених нација (UNDP) и Швајцарске агенције за развој и сарадњу (SDC). У изради су учествовала бројна радна тијела која је именовао Градоначелник, уз пуно учешће јавног, приватног и невладиног сектора.

Интегрални дио Стратегије је План имплементације за период 2016-2018. године, који се састоји од 45 приоритетна укупне вриједности 25.595.819,00 КМ пројекта из области економског и друштвеног развоја, те заштите и унапређења животне средине, који су идентификовани и усаглашени са потребама локалне заједнице. У фокусу овог Извјештаја је имплементација Стратегије развоја Града Бијељина за 2016. годину, а носилац израде Извјештаја је Одсјек за локални економски развој и европске интеграције.

Подаци који су кориштени приликом израде Извјештаја прикупљани су континуирано од релевантних одјељења Градске управе одговорних за праћење имплементације пројеката, као и носилаца имплементације. Коришћен је алат за праћење имплементације Стратегије (АПИС) као и подаци добијени на основу јасно дефинисаних секторских и макроекономских показатеља. АПИС представља алат који

садржи све индикативне, финансијске и квантитативне податке о имплементацији свих појединачних пројекта од фазе планирања, до коначне реализације. Помоћу секторских показатеља прати се допринос пројекта остварењу секторских циљева, а макроекономски показатељи омогућавају праћење трендова и поређење Града са трендовима на нивоу ентитета и државе. На основу прикупљених и систематизованих података и информација од стране Одејка за локални економски развој и европске интеграције, Координационо тијело прати имплементацију Стратегије развоја Града, врши анализу и вредновање процеса имплементације Стратегије.

2. СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ И ПРИОРИТЕТИ

2.1. Визија

На тремеђи панонске равнице, град Бијељина, универзитетски, културни, здравствени и спортски центар и лидер економског развоја семберско-мајевичког и доњеподрињског региона, кроз савремени и интегрисани приступ развоју привреде, пољопривреде и заштите животне средине креира заједницу успјешних и образованих људи, у којој се квалитетно живи и стварају једнаке могућности за све.

2.2. Стратешки циљеви

План интегрисаног, одрживог развоја града Бијељина заснива се на остварењу четири стратешка циља:

1. Изграђена јака и конкурентна привреда која оптимално користи географске, друштвене, инфраструктурне и људске ресурсе.
2. Развијена и конкурентна модерна пољопривреда заснована на примјени најновијих стандарда у производњи здравствено безбједне хране чији је пласман унапријед дефинисан.
3. Подмлађена високообразована заједница са развијеном, квалитетном и приступачном друштвеном инфраструктуром, квалитетним јавним услугама, унапријеђеном социјалном заштитом и једнаким могућностима за све.
4. Успостављен интегрисани приступ заштити животне средине у складу са ефективним коришћењем природних ресурса, енергетске ефикасности и обновљивих извора енергије.

2.3. Секторски циљеви

Приоритетни сектори за развој града Бијељина су: економски развој, друштвени развој и заштита животне средине. У оквиру ових сектора, дефинисани су сљедећи циљеви:

Економски развој

1. Повећати број МСП-а за најмање 50 са порастом броја запослених у том сектору за најмање 150 до краја 2018. године
2. Отварање најмање 2 нова производна погона са најмање 100 запослених у оквиру постојећих индустријских зона до краја 2018. године.

3. Програмима суфинансирања запошљавања и отварања нових радних мјеста остварити пораст броја запослених до 500 у односу на постојеће стање.
4. Реализацијом Стратегије развоја туризма општине Бијељина до 2017. године повећати попуњеност смјештајних капацитета за 20%.
5. Активностима унапређења квалитета инфраструктуре омогућити радни ангажман за најмање 50 радника на годишњем нивоу.
6. Повећати приходе пољопривредних произвођача за 15% кроз активности организовања произвођача, јачања материјалних ресурса и људских капацитета.

Друштвени сектор

1. До 2018. год. унаприједити образовну понуду и за 15% повећати обим услуга за младе и студенте.
2. Најмање 20% од укупног броја дјеце ће бити укључено у предшколско образовање и васпитање до 2018. год.
3. До 2018. год. створити просторно-техничке предуслове за унапређење културне понуде града и повећање броја корисника спортско-рекреативних активности за 15%.
4. До 2018. године обезбиједити приступачност јавних објеката и услуга за лица са инвалидитетом и повећати обухват рањивих група становништва социјалним услугама за 15%.
5. Унаприједити постојеће облике комуникације локалне управе са грађанима увођењем е-Скупштине и електронских јавних услуга до 2018. год.

Заштита животне средине

1. До 2018. год успоставити и учинити доступном базу података о квалитету ваздуха, земљишта и воде, која је неопходна за константно праћење стања животне средине.
2. Израђеном и усвојеном просторно планском документацијом за период 2015-2024. године, Град Бијељина кроз нове економске пројекте и пројекте инфраструктуре побољшава стање животне средине.
3. До краја 2018. године смањити загађење земљишта, површинских водотока и подземних вода, нетретираним отпадним водама за 20%.
4. Одрживо управљати и уредити додатних 20 ha јавних површина на подручју Града Бијељина.
5. Реализацијом мјера енергетске ефикасности и примјеном обновљивих извора енергије до 2018. године смањити емисије стакленичких гасова за 17% са подручја Града Бијељина.

2.4. Кључни приоритети и фокуси за 2016. годину

Годишњим Планом имплементације Стратегије развоја Града Бијељина за 2016. годину предвиђено је спровођење 35 пројекта, и то: 17 пројеката у склопу економског сектора (укупне вриједности 7.402.581,14 КМ), 8 пројеката у склопу еколошког сектора (укупне вриједности 20.722.500,00 КМ) и 5 пројеката у друштвеном сектору (укупне вриједности 3.950.000,00 КМ). Укупна вриједност планираних пројеката износи 32.157.358,00 КМ.

Планирано је да се највећи дио средстава реализује у оквиру сектора заштите животне средине, у износу од 20.722.500,00 КМ. У оквиру заштите животне средине планирани су следећи пројекти: *Изградња главног секундарног транспортног гасовода (5.830.000,00 КМ), Изградња колектора број 5. и број 2. (13.098.500,00 КМ)*, за који је планиран наставак реализације у 2016. години и *Асфалтирање путева, улица и пјешачко бицикличких стаза (520.000,00 КМ)*. Реализација ових пројеката директно доприноси остварењу СЦ3 и СЦ4.

У складу са дефинисаним секторским циљевима, кључни приоритети у економском сектору су развој МСП (80.000,00КМ), увођење Географског информационог система (142.651,41 КМ), улагања у Индустрijску зону 2 (700.000,00КМ), пољопривредни развој (7.130.100,00КМ), као и друге активности у циљу стварања бољег пословног окружења и привлачења инвеститора. Реализација ових пројекта директно доприноси остварењу СЦ1, СЦ2, СЦ4, СЦ5 и СЦ6.

За развој друштвеног сектора планирано је 3.950.000,00 КМ како би се наставила улагања планирана у 2016. години, а односи се прије свега на значајне инфраструктурне пројекте. Што се тиче кључних приоритета, од улагања у друштвени сектор значајан је пројекат *Наставак изградње основне школе у Лединцима (2.200.000,00 КМ)*, као и *Изградња новог Центра за социјални рад и Дневног центра за дјецу са посебним потребама (1.700.000,00 КМ)* али и програми који се прије свега тичу очувања породице, брига о старим и особама са инвалидитетом (20.000,00 КМ). Реализација ових пројекта директно доприноси остварењу СЦ1, СЦ4 и СЦ5.

2.5. Збирни преглед приоритетних пројеката и оквира за њихово финансирање обухваћених Планом имплементације 2015-2017. године

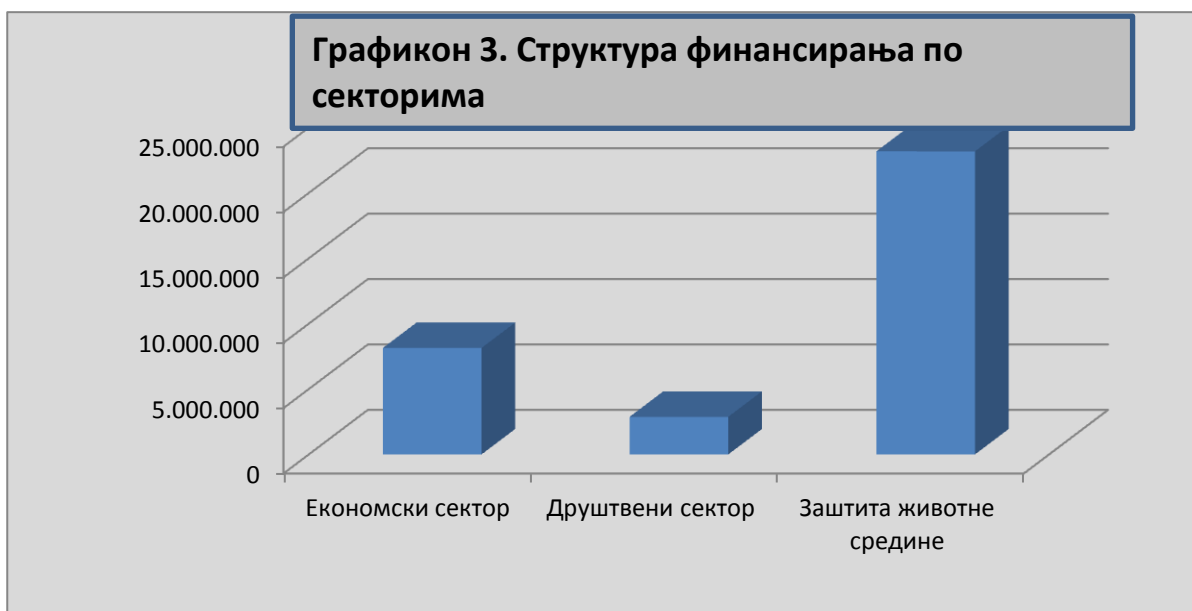
За плански период 2015-2017. година укупно је планирано 43 пројекта, од чега се 17 пројеката односи на пренесене раније започете пројекте. Посматрајући по развојним секторима за период 2015-2017. година, у склопу економског сектора је укупно планирано 18, у друштвеном сектору 10 пројеката те у сектору заштите животне средине планирано је 15 пројеката.

За реализацију ових пројеката планирано је 33.049.361,00 КМ, остварено је 26.671.862,00 КМ од чега је 90% остварено из екстерних извора. Екстерни извори подразумевају кредит, државу, донаторе, али и јавна и приватна предузећа, с обзиром да су носиоци одређеног броја пројеката из Стратегије јавна и приватна предузећа која нису буџетски корисници као што су „Електро-Бијељина“ а.д. Бијељина, МТЕЛ, и ЈП „Еко деп“.

Планирано је да се највећи дио средстава реализује у сектору заштите животне средине (23.180.000,00КМ), док је за економски развој планирано 8.138.305,00 КМ и за друштвени развој 2.876.056,00 КМ.

На основу приложене статистике, уочава се да су за друштвени развој планирана несразмјерно мала средства, у односу на сектор економског развоја и заштите животне средине. У економском сектору, највише средстава је планирано за подстицаје за пољопривредни развој (нарочито развој сточарства). Највећа улагања планирана су у области саобраћајне и комуналне инфраструктуре. Такође је значајно нагласити приоритетне правце развоја Градске управе, у смислу модернизације процеса и

унапређења услуга за грађане, што указује и на дугорочно одређење ка успостављању функционалног система отвореног према грађанима и привредном сектору, као и на изградњу сервисно оријентисане локалне самоуправе.

3. ПРЕГЛЕД ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ СТРАТЕГИЈЕ ИНТЕГРИСАНОГ РАЗВОЈА

3.1. Сажет осврт на претходни период имплементације

Планом имплементације за 2015. годину предвиђено је спровођење 43 пројекта укупне вриједности 33.049.361,00 КМ. У 2015. години започета је имплементација 31 пројекта, од којих су 4 у потпуности завршена. Укупна вриједност имплементираних пројекта је 26.671.862,00 КМ, што је око 78% у односу на пројектовани финансијски оквир. Од овог износа 10% реализовано је кроз буџет Града, а 90% из екстерних извора.

Ова година је карактеристична по великом обиму улагања у санирање последица поплава на подручју Града Бијељина. Без обзира на наведене чињенице, Градска управа Бијељина је уз огромне напоре и у овој години постигла значајне резултате који представљају наставак јасно дефинисаних циљева Стратегијом развоја Града Бијељина. У погледу кључних приоритета и фокуса за 2015.годину, најзначајнији пројекти који су реализовани су: *Пречистач отпадних вода*, који доприноси остварењу Секторског циља 3. Почела је изградња *Центра за социјални рад у склопу кога се налази и Дневни центар за дјецу са посебним потребама*. Овај пројекат значајно доприноси остварењу Секторског циља 4. *Уређење јавних паркинг површина (Паркинг простор иза Тржног центра „Емпоријум“)*. Овај пројекат значајно доприноси остварењу Секторског циља 3.

Мада је за 2015.годину планирано и низ пројекта из пољопривреде као што су: *Организовање пољопривредног кластера, Организовање и оснивање нових и ревитализација постојећих пољопривредних задруга, Подришка развоју органске производње, Сертификација пољопривредних произвођача на подручју Семберије*, услед незаинтересованости пољопривредних произвођача ови пројекти нису реализовани. У наредном периоду планира се и *Израда плана стратешког развоја пољопривреде*, као и редефинисање планова и приоритета у реализацији пољопривредних пројекта.

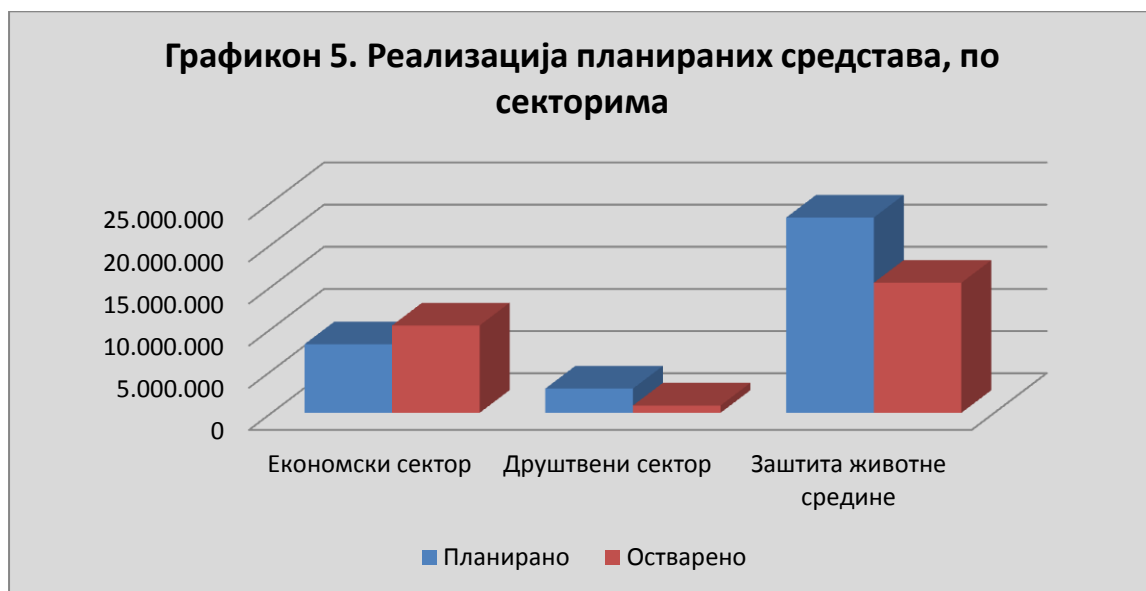
У погледу утицаја реализације Стратегије на стање макро показатеља, током 2015.године није дошло до значајних промјена у односу на вишегодишњи просјек.

Када је ријеч о закључцима и корективним акцијама у погледу претходне године, највеће препреке су се односиле на ограничена финансијска средства како из властитих тако и екстерних извора, што упућује да у наредном периоду још више пажње треба бити посвећено стварању бољег пословног окружења и амбијента за привлачење нових инвестиција. Значајно је истаћи да је Град Бијељина, као једна од четири локалне заједнице у БиХ, успјела испунити услове и добити сертификат као локална заједница са повољним пословним окружењем (BFC SEE - Business Friendly Certificate South East Europe). Овај сертификат представља потврду да Градска управа Града Бијељина нуди инвеститорима услуге високог квалитета олакшавајући њихово пословање и да непрестано ради на побољшању пословног амбијента у локалној заједници, што представља предуслов за горе поменуте активности.

3.2. Преглед имплементације Стратегије у извјештајној 2016.години

Планом имплементације за 2016.годину планирано је 35 пројеката, а у потпуности је реализован Географски информациони систем. Од укупно започетих 30 пројеката, 20 је дјелимично реализовано и наставља се у наредном периоду.

У наставку је графички приказ реализације пројеката.

Када је ријеч о финансијској реализацији, укупна реализација пројеката износи 11% у односу на план. При томе у структури реализованих пројеката, 74% се односи на финансирање из буџета Града, а 26 % из осталих извора финансирања.

У табелама у наставку је дат детаљан приказ реализованих пројеката у односу на планирано, укупно и по секторима:

Табела 2. Преглед планираних и остварених пројеката у 2016. години

ПРЕГЛЕД (потпуно и дјелимично реализовани пројекти)	Број пројеката	Укупно	Из буџета	Из екстерних извора
ПЛАНИРАНО				
А. Укупан број планираних пројеката	45	32.157.358,00	5.169.371,00	26.987.987,00
% структура финансирања (од А)			13%	87%
У РЕАЛИЗАЦИЈИ				
Б. Укупан број у потпуности или дјелимично реализованих пројеката	27	3.453.126,00	2.556.415,00	896.711,00
% у потпуности или дјелимично реализованих пројеката(од А)		11%		
% структура (од Б.)			74%	26%

Табела 3. Финансијска пројекција планираних наспарам остварених пројеката распоређених по секторима на основу Плана имплементације

	Област	Збирна финансијска вриједност пројеката		Структура финансирања реализованих пројеката	
		Планирано	Реализовано	Буџет (%)	Остало (%)
2016	Друштвени развој	4.224.758,00 КМ	2.342.966,00 КМ	67%	33%
	Економски развој	13.740.100,00 КМ	508.239,00 КМ	100%	0%
	Еколошки развој	14.217.500,00 КМ	638.368,00 КМ	78%	22%
	Укупно	32.157.358,00	3.453.126,00 КМ	74%	26%

3.3 Кључни резултати и остварени напредак

На основу свих прикупљених и обрађених података о имплементацији пројеката у извјештајном периоду може се закључити да се годишњи резултати рада огледају првенствено у изграђеној чврстој инфраструктури (модернизација путева, изграђен паркинг, почетак изградње Центра за социјални рад и Дневног центра за дјецу са посебним потребама). Највећи напредак је остварен у области заштите животне средине и друштвеног сектора, јер су у оквиру овог сектора реализовани капитални пројекти од највећег значаја, који су кључни за даљи напредак и развој и на које се ослањају даљи пројекти, као надградња. Међутим, велики број пројеката представља активности и мјере које се настављају из године у годину. Планом имплементације предвиђен је велики број мјера (нарочито у друштвеном и економском сектору), које ће се имплементирати и у наредним годинама, па у овом тренутку подаци о реализацији не могу јасно указати на остварени напредак, нити значајно остварење секторских циљева.

Економски развој

СЕЦ 1: Повећати број МСП-а за најмање 50 са порастом броја запослених у том сектору за најмање 150 до краја 2018. године и СЕЦ 3: Програмима суфинансирања запошљавања и отварања нових радних мјеста остварити пораст броја запослених до 500 у односу на постојеће стање.

У оквиру СЕЦ1, у 2016. години планирано је да се подржи 15 постојећих МСП, 9 предузетника, као и да се очува 30 радних мјеста у постојећим МСП. Ово се остварује, прије свега, преко мјера које континуирано реализује Агенција за развој МСП Града Бијељина, кроз јавне позиве на годишњој основи. Ове мјере се спроводе с циљем пружања подршке постојећим привредним субјектима у даљем развоју и унапређењу квалитета пословања, подршке и афирмације развоја предузетништва и микро

предузећа на подручју Града Бијељина, као и пружања подршке грађанима који желе да започну властити бизнис. Планом имплементације за 2016. годину предвиђено је спровођење 2 пројекта која су у надлежности Одјељења за привреду и пољопривреду, а средства се налазе на позицијама Агенције за развој малих и средњих предузећа: *Мјере подстицаја за развој постојећих малих и средњих предузећа на подручју Града Бијељина и Мјере подстицаја за развој предузетништва и микро предузећа на подручју Града Бијељина*. Планирана вриједност ових пројеката износила је 80.000,00 КМ. Средства су планирана буџетом Града Бијељина.

У Програму рада Агенције за развој малих и средњих предузећа Бијељина за 2016. планирана су и реализована четири јавна позива:

- јавни позив за подстицај развоја занатско предузетничких радњи (додијељен износ 17.000 КМ); бесповратна средства додијељена за 6 предузетника;
- јавни позив за подстицај развоја малих предузетника (додијељени износ 34.000 КМ); бесповратна средства додијељена за 24 предузетника;
- јавни позив за пружање финансијске подршке за стандардизацију и ресертификацију за увођење система манаџмента квалитета према серији стандарда ISO 9001,14001,22000 (НАССР,BRC,IFC), 17025, 27001 и добијање СЕ знака (додијељени износ 3.900 КМ); бесповратна средства додијељена за 3 привредна друштва;
- јавни позив за подстицај малих и средњих предузећа (додијељени износ 24.000 КМ); бесповратна средства додијељена за 12 МСП.

Укупно додијељена средства износе 78.900 КМ.

СЕЦ 2: Отварање најмање 2 нова производна погона са најмање 100 запослених у оквиру постојећих индустријских зона до краја 2018. године и СЕЦ 5: Активностима унапређења квалитета инфраструктуре омогућити радни ангажман за најмање 50 радника на годишњем нивоу у склопу индустријске зоне.

Као допринос СЕЦ 2, у 2015. години на основу израђене *Студије за индустријску зону 2*, је предвиђено да, када зона буде у потпуности оперативна, буде омогућено отварање 1.200 радних мијеста. Очекује се да ће резултат улагања бити 48 парцела у цјелости опремљених модерном инфраструктуром укупне површине 346.200 м². У току 2016.године изграђена је саобраћајна инфраструктура, а у наредном периоду планира се јавна расвјета. За наредни период планирана су и даља улагања у изградњу и промоцију ове зоне.

СЕЦ 4: Реализацијом Стратегије развоја туризма општине Бијељина до 2017. године повећати попуњеност смјештајних капацитета за 20%.

Прикупљени и обрађени статистички подаци о туристичком промету на територији Града Бијељина који служе за интегрисану базу података о броју долазака и ноћења туриста. Од 01.01.2016 до 31.12.2016. године, Град Бијељину је посјетило 27.724 туриста који су реализовали 49.998 ноћења, што је у односу на прошлу годину повећање за 1,18% долазака, и 1,12% ноћења. Важно је напоменути да је у укупном броју долазака 58,3% учешће домаћих туриста. Захваљујући ангажовању Туристичке организације и Тржишне инспекције у 2016. години наплаћена је боравишна такса у износу 77.967,51 КМ што је у односу на 2015. годину, знатно повећање (65.724,99 КМ). На унапређењу маркетинга и повећању конкурентности Града Бијељине, Туристичка организација Града Бијељина је израдила Пропагандни материјал (Туристички водич, Карту града, брошуру „Смјештајни капацитети у Бијељини“, брошуру „Вјерски туризам“, разгледнице, рекламне кесе) у износу од 5.000 КМ. Све планиране манифестације: Сајам туризма „Бијељинатурист“ (Ове године учешће је узело сто излагача, а сајам је посјетило око три хиљаде посјетилаца), Ликовна колонија

„Саборовање умјетника“ (Учешће на Ликовној колонији је узело 18 сликара из Србије, 9 из Бијељине, 5 студената и 2 ученика), „Савска регата“ (173 чамца са око 900 учесника). Према Програму рада за 2016. годину, Туристичка организација Града Бијељина узела је учешће на следећим сајмовима: Београд, Нови Сад, Крагујевац, Ваљево, као и на сајмовима у републици Српској. Туристичка организација је реализовала веома важан пројекат за Град, а то је „Сувенирница“. Такође је активно учествовала у пројектима невладиних организација („Бели Анђео“, „Импулс“ и „Лара“).

СЕЦ 6: Повећати приходе пољопривредних произвођача за 15% кроз активности организовања произвођача, јачања материјалних ресурса и људских капацитета

У оквиру СЕЦ6, који се односи на повећање прихода пољопривредних произвођача кроз активности организовања произвођача, јачања материјалних ресурса и људских капацитета организоване су мјере преко Аграрног фонда од планираних 925.000,00 КМ из буџета Града и 7.130.100,00 од Минстарства, још увијек није ништа исплаћено али се планира у наредном периоду. Пројекти који се односе на органску производњу, организовање и оснивање нових и ревитализацију постојећих пољопривредних задруга, сертификацију и организовање кластера, нису започети у 2016. години, прије свега због незаинтересованости. За сточарску производњу је поднесено 560 захтјева, док је за пластеничку производњу поднесено 168 захтјева.

Друштвени сектор

СЕЦ 1: До 2018. год. унаприједити образовну понуду и за 15% повећати обим услуга за младе и студенте и СЕЦ 2: Најмање 20% од укупног броја дјецe ће бити укључено у предшколско образовање и васпитање до 2018. год.

У оквиру СЕЦ1, који се односи на унапређење образовне понуде и повећање обима услуга за младе и студенте, у 2016. години планирано је набавка 200 комада стручне и универзитетске литературе у Градској библиотеци, као и изграђено нових 500м2 ОШ у Лединцима. На основу свега овог завршена је VI фаза изградње, извођач радова је д.о.о. „Призма“, а утрошено је 550.844,90 КМ. На тај начин, учињен је и допринос будућем остварењу СЕЦ2, којим се планира да најмање 20% од укупног броја дјецe буде укључено у предшколско васпитање и образовање до 2018. године. Мјесна заједница Лединци има око 15 000 становника, а у школској 2014/2015 безусловну подручну школу у Рачанској улици (насеље Лединци), похађа 345 ученика. Око 100 дјецe предшколског узраста нема могућности да иде у вртић због недостатка простора. Пројекат – *Набавка стручне и универзитетске литературе* - Планирана средства за 2016. годину износила су 10.000,00 КМ (5.000,00 КМ Град Бијељина и 5.000,00 КМ Народна библиотека „Филип Вишњић“). Међутим због немогућности да се прикупе сви подаци која стручна и универзитетска литература је потребна и гдје се може набавити, пројекат није реализован у 2016. години.

СЕЦ 3: До 2018.године створити просторно-техничке предуслове за унапређење културне понуде града и повећање броја корисника спортско-рекреативних активности за 15%. Пројекти који се односе на овај секторски циљ, а то су *Формирање градског позоришта и Адаптација, реконструкција и санација Соколског дома у Бијељини*, нису били предмет имплементације у 2016.години, али се свакако планирају у наредном периоду.

СЕЦ 4: До 2018. године обезбиједити приступачност јавних објеката и услуга за лица са инвалидитетом и повећати обухват рањивих група становништва социјалним услугама за 15%.

У оквиру СЕЦ4, који је усмјерен ка обезбјеђењу приступачности јавних објеката и услуга за лица са инвалидитетом и повећању обухвата рањивих група становништва социјалним услугама, настављена је реализација Пројекта - *Изградња новог Центра за социјални рад и Дневног центра за дјецу са посебним потребама*. - Почетак реализације пројекта је био октобар 2015. године. До краја 2016. године реализовани су радови у вриједности од 1.549.777,22 КМ, од тога Јапанска амбасада/ИОМ 210.000,00 \$ (долара) односно 367.500,00 КМ (груби радови, дневни центар за дјецу ометену у развоју) – реализовано у 2015. години, Свјетска банка 257.749,97 КМ (систем гријања и хлађења), Град Бијељина 854.527,25 КМ (груби радови, пројектна документација, потребне сагласности, надзор) и Центар за социјални рад 70.000,00 КМ (радови). На основу података Центра за социјални рад током године услуге Центра користи око стотину дјече са посебним потребама, док на подручју Града Бијељина живи око 500 дјече са тешкоћама у развоју. Такође, око 350 породица су корисници новчане помоћи, 1.420 корисника добија додаток за помоћ и његу, а материјалну подршку 130 породица са дјецом са посебним потребама. У Центар годишње дође и преко 1.000 захтјева за једнократну новчану помоћ.

У оквиру *Програма подршке породици, браку и повећању наталитета* дозначена су средства за лијечење стерилитета за 30 брачних парова (20 лица – планиран обухват од 25 лица на годишњем нивоу) и реализована је манифестација „Конференција беба 2016“–циљ је подстицање повећања наталитета што износи 80% реализације.

У оквиру *Програма подршке за бригу о старим лицима* у установе је смјештено 11 старих лица о којима нема ко да брине, а за 5 старих лица обезбијеђено је пружање услуга у кући, док је 1 лице стамбено збринуто, и укупно је утрошено 64.147,00 КМ што износи у односу на планирани број лица 94% реализације (планирани обухват на годишњем нивоу је 20 лица - обухваћено 16 лица). Ове мјере које ће бити настављене и у наредним годинама и дугорочно доприносе остварењу стратешког циља који се односи на унапређење друштвеног развоја.

СЕЦ 5: Унаприједити постојеће облике комуникације локалне управе са грађанима увођењем е-Скупштине и електронских јавних услуга до 2018. год.

У складу са СЕЦ5, који је усмјерен ка унапређењу постојећих облика комуникације локалне управе са грађанима, завршен је пројекат *Увођење ГИС система*. У периоду од децембра 2015. до октобра 2016. године Град Бијељина реализовао је пројекат „Увођењем ГИС система до унапређења квалитета јавних услуга у граду Бијељина“ кроз израду Географског информационог система (ГИС), компјутерског система за прикупљање, чување, обраду, анализу и приказ просторно дефинисаних података. Пројекат је подржан бесповратним средствима Финансијског механизма за финансирање пројеката интегрисаног и одрживог локалног развоја у Републици Српској. За овај пројекат, чија је укупна вриједност 117.466,75 КМ, град Бијељина је обезбједио 35,76% средстава, док остало представљају неповратна средства обезбијеђена од стране Владе Швајцарске путем Развојног програма Уједињених нација (UNDP-а) у БиХ и Владе Републике Српске, путем Министарства финансија РС и Министарства управе и локалне самоуправе РС. Ова технологија, која је постала уобичајена пракса у развијеним земљама свијета, омогућава повезивање свих врста

података, а самим тим и повезивање активности свих организационих јединица система локалне заједнице, у једну функционалну цјелину.

Сектор заштите животне средине

СЕЦ 1: До 2018. године успоставити и учинити доступном базу података о квалитету ваздуха, земљишта и воде, која је неопходна за константно праћење стања животне средине-није било предмет имплементације у 2016.години.

СЕЦ 2: Израђеном и усвојеном просторно планском документацијом за период 2015-2024.године, Град Бијељина кроз нове економске пројекте и пројекте инфраструктуре побољшава стање животне средине.

У 2016.години усвајање просторно-планске документације реализовано 6 планираних пројеката а то су: Анализа Просторног плана у Бијељини, Анализа Урбанистичког плана града Бијељина, Анализа Урбанистичког плана Јања, Анализа Урбанистичког плана Дворови, Регулациони план „Центар града“ у Бијељини, излагање Нацрта плана на јавни увид, План парцелације „Хасе-Бријесница“ у Бијељини, излагање Нацрта плана на јавни увид.

СЕЦ 3: До краја 2018. године смањити загађење земљишта, површинских водотока и подземних вода, нетретираним отпадним водама за 20% .

Овај СЕЦ је значајно остварен. Допринос остварењу овог СЕЦ у току 2014. године остварен је кроз два велика пројекта, *Изградња пречистача процједних вода за регионалну санитарну депонију Бријесница*, као и *Изградња новог градског гробља*. У 2016.години може се констатовати да је реализација активности планираних у оквиру овог секторског циља у значајној мјери остварена. Завршен је *Пројекат пречистач процједних вода*, чиме је званично завршена друга фаза изградње канализациног система у граду Бијељина. Завршетком пречистача, направљен је корак у заштити животне средине и до сада прикупљена отпадна вода ће бити третирана и пречишћавана до 2.степен квалитета и тек онда испуштана у водотокове. Овај пројекат је добио највише оцјене релевантних међународних установа за квалитету и одговорну имплементацију. Директну корист од овог пројекта има више од 9.000 корисника, односно око 40.000 становника и изграђено је 27,5 километара фекалних колектора и више од 14 километара прикључних цјеговада. Такође изграђено је 15 километара кишне канализације као и 91,5 километара нове водоводне мреже. У 2016. години је планиран Пројекат *Изградње колектора број 5. и број 2.* који се налази у фази одобравања гранта безповратних средстава од стране Холандске владе. У 2017. години планира се наставак реализације овог пројекта.

СЕЦ 4: Одрживо управљати и уредити додатних 20 ha јавних површина на подручју Града Бијељина.

Као допринос овом СЕЦ реализован је пројекат *Асфалтирање путева, улица и пјешачко бицикличких стаза на подручју Града Бијељина*, у склопу кога је изграђено око 3 километара саобраћајница са асфалтном подлогом, 310м¹ пјешачко бицикличке стазе, 700м² платоа испред МЗ Главичице и уређење 189м² паркиралишта у Сремској улици. Изградња саобраћајне инфраструктуре унутар индустријске зоне 2 (2016-2018.), планирано 700.000,00КМ а реализовано 429.433,97КМ у 2016. години, приликом чега је изграђено 686 м¹ саобраћајнице са асфалтном подлогом и 857м¹ водоводне мреже.

СЕЦ 5: Реализацијом мјера енергетске ефикасности и примјеном обновљивих извора енергије до 2018. године смањити емисије стакленичких гасова за 17% на подручју Града Бијељина односи се на реализацију мјера енергетске ефикасности и коришћења обновљивих извора енергије. У складу са планираним активностима за 2016. годину, Одсјек за ЛЕР и ЕИ организовао је први пут манифестацију *"Енергетски дани Бијељина 2016."* Ова активност представља једну од мјера промоције енергетске ефикасности која је дефинисана стратешким документима: Акционим планом енергетске одрживости Града Бијељина (СЕАП) и Стратегијом развоја Града Бијељина 2014-2023. Циљ ове манифестације је подизање свијести о обновљивој енергији и енергетској ефикасности, промоција паметног кориштења енергије, размјена знања и искустава.

У оквиру манифестације организован је сајам енергетске ефикасности, конференција и панел дискусија на тему енергетске ефикасности и обновљивих извора енергије. На Сајму енергетске ефикасности своје производе и услуге из области енергетске ефикасности и обновљивих извора енергије представило је десет локалних и страних фирми. Поред представника јавних установа и предузећа на конференцији, у панел дискусији у оквиру „Енергетских дана“, поред представника Града Бијељина учествовали су и представници међународних организација које на простору БиХ спроводе пројекте из области енергетске ефикасности – УНДП, ГИЗ, УСАИД ЕИА, али и представници Министарства индустрије, енергетике и рударства РС, Савеза општина и градова РС, као и бројни домаћи и страни стручњаци из ове области. јавних установа и предузећа.

3.4. Вертикална и хоризонтална усклађеност и ниво интегрисаности

Сарадња са донаторима у 2016. години је била на задовољавајућем нивоу и из донаторских средстава су финансирани/суфинансирани значајни пројекти. Завршен је пројекат „Увођењем ГИС система до унапређења квалитета јавних услуга у граду Бијељина“. За овај пројекат, чија је укупна вриједност 117.466,75 КМ, град Бијељина је обезбједио 35,76% средстава, док остало представљају неповратна средства обезбијеђена од стране Владе Швајцарске путем Развојног програма Уједињених нација (UNDP-а) у БиХ и Владе Републике Српске, путем Министарства финансија РС и Министарства управе и локалне самоуправе РС.

Један од најзначајних пројеката је свакако активности на изградњи нове Индустријске зоне. *Пројекат „Унапређење услова пословања у регији Бијељина“* - укупна вриједност: 98.890 КМ без ПДВ-а (лок.заједница: 20.490 КМ; донација: 78.400 КМ) – реализован у периоду од септембра 2016. до фебруара 2017. године. Циљ пројекта: Унапређење саобраћајне инфраструктуре у оквиру Индустријске зоне 2 кроз изградњу модерне јавне расвјете (ЛЕД светиљке); Развој предузетништва и дизање капацитета домаће привреде кроз обуке за привреднике (писање приједлога пројеката и израда бизнис планова); Јачање конкурентности предузетника и регије Бијељина кроз међуопштинску сарадњу Бијељине, Лопара и Угљевика. Пројекат је реализован у оквиру Пројекта локалног интегрисаног развоја (ЛИР) који финансира Европска унија, а спроводи УНДП БиХ.

Наставак горе поменутог Пројекта представља и „Унапређење пословног окружења сјевероисточног дијела Републике Српске“- укупна вриједност: 212.207,00 КМ (лок.заједница: 112.757,00 КМ; донација: 99.450,00 КМ). Циљ пројекта: Унапређена конкурентност СИ дијела Републике Српске кроз изградњу саобраћајне инфраструктуре у оквиру Индустријске зоне 2 у Бијељини и међуопштинску сарадњу

Бијељине, Лопара и Угљевика; Унапређено предузетништво кроз стицање вјештина потребних за коришћење развојних фондова за афирмацију развоја предузетништва. Пројекат је кандидован у склопу јавног позива који је расписала ИРБРС за додјелу средстава из Финансијског механизма за финансирање пројеката интегрисаног и одрживог локалног економског развоја у Републици Српској 2016/2017. Пројекат је кандидован у партнерству са општинама Лопаре и Угљевик, Подручном привредном комором и компанијом „Stecco Центар“. Имплементација пројекта планирана је у 2017. години.

Веома је битно нагласити и значајне активности Града на пољу енергетске ефикасности, у складу са кровним републичким документима и нарочито, *Стратегијом одрживог развоја Европе до 2020. године*, у којој су дефинисани кључни циљеви: смањење емисије CO₂ за 20%, смањење потрошње енергије за 20% и повећање учешћа обновљивих извора енергије за 20%. У склопу горе поменутих активности по први пут су одржани Енергетски дани у Бијељини.

У 2016. години, настављена је и реализација пројекта изградње *Центра за социјални рад* који пружа подршку грађанима којима је потребна нарочита брига друштва, а који ће најзад добити квалитетне услове за рад. Међу штићеницима Центра су и дјеца са посебним потребама и Дневни центар ће много значити не само дјеци, него и њиховим родитељима. Вриједност инвестије је око 1,7 милиона конвертибилних марака, од чега је Влада Јапана донирала око 400.000 КМ.

У наредном периоду се наставља и реализација значајних пројеката који се тичу водоснабдијевања, путне инфраструктуре, пројекти промоције енергетске ефикасности и пројекти подстицаја привреде и пољопривреде, који су међусобно повезани и у синергији, који кроз међусекторске утицаје треба да дају значајан допринос остварењу стратешких циљева, а тиме и визије Града Бијељина.

4. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ КАПАЦИТЕТИ ГРАДСКЕ УПРАВЕ И САРАДЊА СА БИТНИМ АКТЕРИМА

Послове централне координационе јединице за управљање развојним активностима (ЈУРА) у Градској управи Града Бијељина проводи Одсјек за локални економски развој и европске интеграције. Овај Одсјек је носилац имплементације и управљања развојем Града, уз стручну подршку других одјељења Градске управе, а нарочито Одјељења за привреду и пољопривреду, Одјељења за стамбено-комуналне послове и заштиту животине средине, Одјељења за друштвене дјелатности и Одјељења за просторно уређење.

Градска управа града Бијељина има компетентне и образоване људске ресурсе, који су флексибилни и спремни на промјене, односно побољшања, кроз континуирану едукацију, модернизацију рада и стално усавршавање процеса и процедура. Током претходног периода уз помоћ UNDP/ILDP пројекта, запослени у Градској управи и битни актери из заједнице савладавали су процедуре за планирање, праћење, вредновање и извјештавање (ППВИ) о имплементацији Стратегије развоја.

Град Бијељина сарађује са битним актерима и његује јавно-приватни дијалог. На основу тога значајно је прије свега поменути добијање међународног сертификата као једна од четири локалне заједнице у БиХ са повољним пословним окружењем (BFC

SEE - Business Friendly Certification South East Europe). Овај сертификат представља потврду да Градска управа Града Бијељина нуди инвеститорима услуге високог квалитета олакшавајући њихово пословање и да непрестано ради на побољшању пословног амбијента у локалној заједници.

5. КЉУЧНИ МАКРОЕКОНОМСКИ ПОКАЗАТЕЉИ

Град Бијељина је други Град по развијености у Републици Српској, са територијом од 734 км². Град је привлачан по самој локацији коју заузима, на тремећи три државе БиХ, Хрватска и Србија. Град Бијељина је на територији Републике Српске и представља регионални центар сјевероисточне Републике Српске. Најважнији природни ресурси овог подручја су плодно земљиште, геотермална вода (на дубини 1.350 м са температуром 75°C), 1.700 сунчаних сати годишње. Према прелиминарним резултатима пописа из 2013. године, на подручју Града Бијељина је регистровано 114.633 становника (8% становника Републике Српске). Међутим, Град Бијељина наводи да се ради о већем броју становника (135.000), јер званични подаци пописа не укључују студенте који студирају у Бијељини и грађане који тренутно раде у иностранству, а који имају регистровано пребивалиште у Граду Бијељина. Кретање важних макроекономских показатеља у претходне двије године, који се односе на Град Бијељину, представљени су у наредној табели (која садржи доступне податке за 2015. и 2016. годину):

Р. Б.	ОСНОВНИ ИНДИКАТОРИ РАЗВОЈА	Индикатор	Полазно стање					
			2015.			2016.		
			Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж
	СТЕПЕН РАЗВИЈЕНОСТИ (РС)	Индекс						
	Становништво	Број	114.633			114.633		
1	Запослених становника	Број	21.409	11.155	8.839	20.875	11.553	9.332
		%	19%			19%		
2	Незапослених становника	Број	13.165	6.033	6,692			
		%	11%					
3	Бруто домаћи производ	Износ	817.791.822			817.791.822		
		По глави	7.134			7.134		
4	Инвестиције на територији ЈЛС	Износ	5.784.233,81			28.200.875,72		
5	Број пословних субјеката	Омјер	9.065			9.440		
6	Просјечна нето плата у КМ	Износ	808			789		
7	Број ученика основних и средњих школа	Број	12.798					
8	Корисници социјалне заштите	Број	5.581					
9	Број љекара/1000 становника	Омјер	2,6			2,6		
10	Износ реализованих средстава за приоритете из развојне стратегије (из буџета Града)	Износ	2.701.526,00			3.453.126		
	ДОПУНСКИ ИНДИКАТОРИ РАЗВОЈА							

1	Удио реализованих капиталних инвестиција у буџету ЈЛС	Омјер	-			-	
2	Укупан број регистрованих пољопривредних газдинстава	Број	5.359				
3	Број корисника социјалне помоћи/1000 становника	Омјер	24/1000			24/1000	
4	Здравствено осигураних лица у односу на укупно становништво	Омјер					
5	Број активних чланова у институцијама културе (Центар за културу, Музеј, библиотека)	Број	6.200			6.000	
6	Број активних чланова у спортским институцијама	Број	5.000			5.200	
7	Доласци туриста	Број	23.355			27.724	
8	Ноћења туриста	Број	44.546			49.983	
9	Покривеност домаћинстава са приступом контролисаној води за пиће	Процент	око 32.000			око 32.000	
10	Покривеност домаћинстава одвозом тврдог отпада	Процент	24.200			24.200	
11	Број насељених мјеста без асфалтиране путне комуникације	Број	0			0	
12	Број домаћинстава без приступа електричној енергији	Број	0			0	
13	Просјечна измјерена вриједност CO ₂ µg/m ³	Тона	953			953	

Индикатори друштвеног развоја указују на добру покривеност становништва здравственим услугама, солидно учешће у културном животу и постојање релативно добрих комуналних услуга. Незнатно је повећан проценат покривености домаћинстава водоводном и канализационом мрежом, као и одвожењем чврстог отпада.

Што се тиче економских показатеља може се констатовати да су инвестиције на територији Града Бијељина знатно увећане у односу на 2016.годину. Просјечна нето плата за 2016. годину износила је 9 КМ мање у односу на 2015. годину, али је број пословних субјеката, као и број запослених лица повећан.

Прикупљени и обрађени статистички подаци о туристичком промету на територији Града Бијељина који служе за интегрисану базу података о броју долазака и ноћења туриста. Од 01.01.2016 до 31.12.2016. године, Град Бијељину је посјетило 27.724 туриста који су реализовали 49.998 ноћења, што је у односу на прошлу годину повећање за 1,18% долазака, и 1,12% ноћења. Важно је напоменути да је у укупном броју долазака 58,3% учешће домаћих туриста. Захваљујући ангажовању Туристичке организације и Тржишне инспекције у 2016. години наплаћена боравишна такса у износу 77.967,51 КМ што је у односу на 2015. годину, знатно повећање (65.724,99 КМ).

6. ЗАКЉУЧЦИ, ПОУКЕ И ПРЕПОРУКЕ

Након анализе прикупљених информација и података везаних за динамику и финансијску имплементацију пројеката и мјера дефинисаних Планом имплементације за 2016. годину констатовано је да је наведеним планом предвиђена имплементација 35 пројеката укупне вриједности 32.157.358,00 КМ. Од тога, у 2016. години започета је имплементација укупно 27 пројеката. Укупна вриједност имплементираних пројеката је 3.453.126,00 КМ, што је 11% у односу на пројектовани финансијски оквир. Из овога може се закључити да је стопа имплементације пројеката ниска, као и да је нереално много планирано из вањских извора. Такође битно је узети у обзир да је Градска управа приступила новом начину планирања по МиПРО методологији и да су несумњиво начињени одређени пропусти у дефинисању приоритета и њиховом интегрисању у стратешке и секторске циљеве, што посебно ствара проблеме како приликом израде трогодишњих планова имплементације, тако и приликом самог реализовања пројеката/мјера и извјештавања о истом.

Координационо тијело за праћење имплементације Стратегије развоја града Бијељина на сједници, одржаној 04.04.2017. године разматрало је Нацрт овог извјештаја и усвојило следеће закључке:

- Потребно је више пажње посветити реалном планирању како би реализација Стратегије била на вишем нивоу, а посебну пажњу треба обратити код планирања екстерних средстава;
- Проактивнији приступ и ангажовање свих ресорних одјела у анимирању екстерних партнера и реализацији пројеката;
- Потребно је кренути са идентификацијом пројеката и успостављањем предстојећег трогодишњег Индикативног финансијског плана и планирати ревизију Стратегије развоја са почетком у 2018. години;
- Започети процес израде Стратегије развоја пољопривреде, која је планирана као Пројекат у склопу Програма развоја пољопривреде и формирати радно тијело за израду наведене Стратегије, користећи интерне људске ресурсе.

Координационо тијело за праћење
имплементације Стратегије развоја
Града Бијељина
